

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opravištevno, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Kratek odgovor

na članek „Tagblatt“ „die mittelschulen in Krain und der deutsche sprachunterricht“.

Velika važnost, katero imajo srednje šole za državo in družbo, sili novinarstvo, da se pogostoma bavi s temi zavodi ter izraža svoje misli in nazore o njihovem stanju in delovanju. Celo razumljivo nam je tedaj, da se tudi „Laib. Tagblatt“ v daljšem članku ozira na naše srednje šole ter kot organ nemške stranke na Kranjskem s posebno pazljivostjo gleda vspehe poduka iz nemščine kot učnega predmeta. Razumljivo in naravno, pravimo — in gotovo bi vsakateri izmed nas radostno čital omenjeni članek, ako bi bil pisan mirno in stvarno — „sine ira et sine studio!“

Pa kaj je napotilo g. pisatelja tega članka, da piše tako pristransko, tako strastno in neresnično? Ne bomo se motili, ako pravimo, da ga kot privrženca nemške stranke srce boli videti, kako stranka njegova kljub vsej agitaciji, kljub vsej podpori in kljub vsem mogočnim donečim frazam vendar le peša, vendar brezupni boj bije, ker nema narastaja, ker inteligentna mladina zapustivša učne zavode skoraj brez izjeme druga pota hodi. Kako pa bi moglo drugače biti? V šoli slavimo stare Grke, ki so pri Maratonu in pri Termopylah branili očetnjo, občudujemo Rimljane in se ogrevamo popisujoči Winkelriede in druge junake — in mladi človek naj ostane neobčutljiv, nem?!

V nemški literaturi povzdiguje Lessing, ki je uničil pretirani vpliv tujstva in slavimo Körnerja, ki je s pesnijo in z mečem boril se za idejo narodne svobode — in mla-

dstno dušo ne bi prešinila misel na domovino in borni trpeči narod?

Razlagamo kar ponosno poudarja Rimljan „dulce et decorum est, pro patria mori“ in ponavljamo kar prepeva Schillerjev genij v onej drami, katera je povsem dithýramba na domovinsko ljubezen — „ans vaterland, ans teure schliess dich an“ in v mladem od egoizma nepopačenem srcu, katero se še ogreva za ideale, zlate ko zarja mladostnih let — v tem mladem srcu ne bi vzplamtil plamen, ne neplemenitega protivja do drugih narodov temveč ljubezni do lastnega roda?!

Toda g. pisatelj „Tagbl.“ to vidi in vidi da isti mladeniči dovršivši univerzitetne študije stopijo v javno življenje ter pomnožujejo vedno rastočo narodno falango in v svojej svetej jezi zagradi peró in piše v svojem članku: da naše srednje šole birajo, da se v njih znanost sploh, zlasti pa znanje nemškega jezika in slovstva zanemarija, da so temu najbolj krivi hujskajoči narodni učitelji in da je za slavno vladno skrajni čas poprijeti se stvari ter meje staviti jednacemu početju.

V istini, jako zaslužen mož, pravi „pater patriae“, ta g. pisatelj, ki take skeleče rane razkriva, v istini hude pomenljive pritožbe, ki zelo kompromitujejo nadzorništva, ravnateljstva, zlasti pa narodno učiteljstvo! Pa zakaj je bil g. pisatelj tako nagel ali tako pohleven, da namesto posameznih gotovih fakt navaja le neutemeljena sumničenja in prazne fraze, o katerih bi kak hudomušen človek sedaj lahko trdil, da so gole zlobne laži ali celo nesramne zaničevanja vredne denunciacije!

Tako je na pr. g. pisatelj „laudator temporis acti“ in pravi, da so naše srednje šole, zlasti pa ljubljanska gimnazija pred desetimi leti dokaj bolj uspešno delovale, nego sedaj.

Ubogi, obžalovanja vredni učitelji! Kaj koristijo vsa vladna priznavanja, vse pohvale itd. v očigled tej merodajnej sodbi osornega „Tagblatt“-ovega pedagoga!

Vendar nam bode morda g. kritik pritr-dil, da se delovanje gimnazij najbolj razvidi iz materijala, katero oni univerzam dajo?

Tu se pa moramo čuditi, da ravno v zadnjih letih nahajamo toliko slovenskih, zlasti ljubljanskih študentov na univerzah, kateri se kljub „slabemu poduku“ na domačih srednjih šolah drznejo stopiti pred izpraševalne komisije, ter tam častno, dostikrat z odliko napravljati svoje izpite.

Veselo se množi število naših mladih zdravnikov, doktorjev prava, sodnikov itd.; posebno bogat pa je učiteljski narastaj, kajti, če nam „Tagblatt“ ponavlja ono staro smešnico, da nemamo slovenskih profesorjev in da imamo pomanjkanje vsled narodnih preprirov, mu absolutno nevednost njegovo najlozje s tem dokazujemo, da je samo v zadnjih 18 mesecih na Dunaji in v Gradcu 15 slovenskih kandidatov napravilo profesorski izpit za celo gimnazijo ali realko, mej tem, ko je bil v onej dobi, kojo g. pisatelj naslikuje kot „aurea aetas“, novo izpitan slovenski učitelj — bela vrana!

Pa g. pisatelj „Tagbl.“ članka posebno trdi, da pojemlje znanje nemščine na naših srednjih šolah v obče, posebno pa na ljubljanskej gimnaziji. V tolažbo mu naj bode povedano, da imata nemški poduk na višjej gimnaziji ljubljanskej izključljivo nemška profesorja strokovnjaka, katera se gotovo trudita, katera ne spadata „unter die ängstlichen und leisetreter“ in se vendar ne pritožujeta zaradi slabega napredka svojih učencev. Povedano mu naj bode, da se mej našo mla-

Listek.

Koliko je star človeški rod?

(Konec.)

Od Afrike so Rimljani poznali samo Egipt, Kartago in Numidijo.

Kaj je sedanji Egipt proti starodavnemu z njegovimi kraljevimi grobovi in piramidami? Koliko tisoč, da, koliko milijonov človeških rok se je potrebovalo, da so stvarile tako velikanske spominke, kakor so piramide? — kde je tistih 300 mest v Numidiji, o katerih nam še Strabo (živeč v 1. stoletju po Kr.) pripoveduje? Libijske puščave pesek jih je podsul! Zginila so nekdanja terišča visoke omike in kulture v posameznih krajih afrikanških, nomadstvo se je razširilo, — ž njim pa tudi pustinje, kar se vsaj o libijskej puščavi prav natanko da dokazati. Pa tudi Sahara nij bila zmirom tako velika, kakor je dandenes. Dokazano je, da onde, kder se

zdaj puščava razprostira, so nekdanj gozdje stali, če ne po vsej puščavi, gotovo vsaj ob njenem robu. Stoprv ko so te izsekali, se je puščava tako povečala. — V Afriki je bila od nekdanj kupčija s sužnjimi doma. Uže na egiptovskih piramidah se vidijo podobe sužnih ljudi. V novejšem času poprodalo se je iz Afrike okolo 50 milijonov sužnih. Pri tacih razmerah je naravno, da se število afrikanških prebivalcev jako počasi množi, vzlasti ker so narode v srednej Afriki še vsi nomadi, pri katerih otroci nenavadno mnogo mrjé. Če tedaj vzamemo, da je v Afriki, kder zdaj prebiva okolo 200 milijonov ljudi, ob času Kristovega rojstva prebivalo jih 150 milijonov (in mej temi 17 milijonov pod rimsko oblastjo): nijsmo preveč rekli.

Po tem tak-m je za Kristovega rojstva, katero mi v okroglem številu za 2000 let nazaj postavimo, živel v Evropi 145 milijonov, v Aziji 600 milijonov, v Afriki 150 milijonov, tedaj na vsem takrat znanem svetu 900 mi-

lijonov ljudi. Kakor nas pa statistika uči, živi zdaj na vsem starem svetu 1200—1222 milijonov ljudi: tedaj se je število človeškega rodu v 2000 letih pomnožilo ravno za 33·3%! In v enem letu za 0·016%!

Kakor so te številke majhene, vendar se jim nij čuditi, kajti, ako je število prebivalcev v nekaterih evropskih in ameriškanskih državah pomnožilo se nekatera leta za 1 procent ali 1½ procenta, treba je pomisliti, da so te številke izredni produkt izrednih faktorjev najnovejšega časa, ki nam ne sme biti za merilo za vsa stoletja *) Ako pa vemo, za koliko procentov se človeški rod na zemlji vsako leto pomnoži, potem gotovo nij nobene težave s pripomočjo dvojnatnega obrestnega računa preračunati, koliko ljudi je bilo uže 10, 20, 50 tisoč let na zemlji. Resultat pa, katerega dobomo iz teh računov, pravi:

*) V Kini se je pomnožilo število prebivalcev od 1810—1860 samo za 0·16%. Na Angleškem od 1. 1631—1751 za 0·141%!

dino, dasiravno se ne uči po kazinskih par-
ketih „die nöthige gewandtheit und eleganz
des ausdrucks und die feinheit der umgangs-
formen“, nahajajo mnogi nemškega jezika po-
polnem zmožni in marsikateri izmed njih, ka-
teremu je zibelka tekla v priprostej sloven-
skej koči, bi celo g. pisatelju lahko podčrtal
in popravljaj one sitne slovnične in stilistične
napake, katere tako pogostoma prestrizajo
monotonijo njegovega članka!

Pa morda je g. pisatelj pravo zadel, ako
trdi, da naša mladež, „der lecture deutscher
geisteswerke durch die nationale hetze gegen
alles deutsche systematisch entfremdet“, ne
čita več klasičnih proizvodov nemškega slov-
stva. In vendar so sobane lycealne biblijoteke
dan za dnevom polne ukaželnih dijakov in
biblijotekarji lahko spričujejo, da naša mla-
dina ne čita premalo, — da morda celo pre-
več čita, več, kakor je sem ter tija dobro z
ozirom na njena leta in njeno izobraženost.

Slovenski profesorji pa gotovo le pospe-
šujejo to ukaželnost, to hrepenenje po vedi!
Oni znajo iz zgodovine, da so celo veliki kul-
turni narodi otrpneli in poginoli, ker so se
obdajali kitajskim zidom in ošabno se ustav-
ljali vsemu, kar nij bilo izvirno-narodnega,
oni znajo, da je slovenski narod maloštevilen
in slab in da ga v borbi za obstanek ne bode
rešila fizična moč, temveč razum, duševna
prostost in omika in torej bodo slovenski
profesorji prvi pozivali našo mladino: slovstvo
slovensko je skromno, ono vam ne more po-
nujati vsega, česar potrebuje vaš duh, da
zadostuje hrepenenju po resnici, torej segajte
po drugih literaturah, čitajte posebno mar-
ljivo dela nemških literarnih velikanov, ter
porabite sad svojih študij v prid slovenskemu
zanemarjenemu narodu!

Slovenski profesorji bodejo nemške kla-
sike gotovo vselej priporočali; če se isto
morda ne bode godilo nasproti „Laib. Ztg.“
in „Tagblattu“, naj jim g. pisatelj ta greh
velikodušno prizanaša, kajti pedantični možje
se bojé, da ne bi mladina pri tem berilu ne
pozabila nemške slovnice, — katero oba
ona lista tolikokrat s prav turško krvoločnostjo
mučita — ali pa, da bi branje nekaterih spi-
sov (na pr. monstroznih feuilletonov g. Sime)
popolnem uničilo estetične pojme, pridobitek
drugih literarnih študij!

Morda nam bode g. pisatelj „Tagblatta“
sedaj priznaval, da se je motil, da je bil slabo

da pred 60 ali 65 tisoč leti je moralo
vsaj uže 1 milijonov ljudij na zemlji
živeti, kajti drugače bi se do današnjega
časa starega sveta prebivalcev število nikakor
ne bilo moglo do 1300 milijonov povzdigniti.

Te statistične številke se pa tudi na
tanko vjemajo s prirodozlovske preiskavami
in rezultati. Iz najstarejših fosilnih človeških
kostij in družih sledij človeških se dá pre-
računati, da človeški rod je moral — v svojej
sedanjej podobi in obliki najmenj pred 60
ali 65 tisoč leti nastopiti gospodarstvo na na-
šej zemlji.

Do sedaj sta se samo zgodovinar in pri-
rodoslovec pečala s tem velevažnim proble-
mom, ki dela tako rekoč mejo mej zgodovino
in prirodozlovsjem. Zdaj pa se jima pridruži
tudi statistik, ter pravi:

Ich sei, gewährt mir die Bitte,
In eurem Bunde der Dritte!

Jaropolk.

podučen, morda nam bode spravedljivo in pri-
jateljsko ponudil desnico!

Toda — kako bi bilo to mogoče! Če je
bilo vse besedovanje sovražnega nam lista gola
prazna ničvredna fraza — nekaj je bilo ven-
dar istinitega, resnega, namreč zlobni na-
men, pointa celega članka: ovadba, perfidna
denunciacija narodnih učiteljev!

In tu smemo reči: „es ist methode in
dieser niedertracht!“

Komaj je minulo nekoliko tednov, kar je
„Laib. Schulzeitung“ ovadila slovenske ljud-
ske učitelje, komaj smo nehali čuditi se ci-
ničnej drznosti, s katero je neki „homunculus“
učiteljem kamniškega okraja pridigoval, da je
prvi pogoj za učitelja „ustavovernost“, t. j.
sovraštvo do slovenske narodnosti (kajti v
pravem pomenu ustavoverni so vsi naši
učitelji) — in uže se jima pridruži — ple-
menita trojica — „Laib. Tagblatt“, ter hri-
pavim glasom policijo hajska na narodne pro-
fesorje srednjih šol, češ, da oni pačijo, za-
peljujejo, korumpirajo izročeno jim mladino!

Spavajte mirno, g. pisatelj na lavorikah
sykofantizma — slovenskih profesorjev
vendar ne bode prestrašili! Neoziraje se na
Vaše ovadbe in grozovitve bodejo mirno svoj
pošten pot hodili, pot, kateri jim velevala po-
štenost in možato prepričanje, zvesti
si dolžnosti do države, katera jih je po-
stavila na častno mesto, do vede, katerej so
posvetili svoje delovanje in do milega naroda,
kateri jim je izročil svoj najbolj dragoceni za-
klad — nado prihodnosti, mladino slovensko!

Fr. Šuklje.

Jugoslovansko bojišče.

*Iz hercegovinske meje, 22. jan. *)*

[Izv. dop.] Oprostite, da je to prvo pismo na
vas iz Hercegovine. Dolžnost bi mi bila, vam
večkrat tukajšnje dogodjaje naznaniti — ali
žalibože — verujte mi, to je težko, nekoliko
mi pero ne teče in je roka bolj puški vajena,
nego peresu, nekoliko pa je težko od tu do-
pisovati, ker moj list potrebuje pet dnij do
vas, torej vam „novic“ ne morem pisati, ker
me v važnih rečeh telegraf prehititi.

Črna gora je zdaj vse vodstvo vstanka
prevzela, in zarad tega vojvoda Peko Pavlovič
(starega črnogorskega hajduka) za glavnega
poveljnika vstaških čet odločila in več družih
nadomestila.

Ljubibratić je s svojimi nazori čisto pro-
padel. Njegova misel je bila, Hercegovino oslo-
boditi, naj bode potlej čegar je, zato jedno
posebno provizorično vladu proklamirati, koja
bi od Črne gore čisto neodvisna bila. Taka
provizorna vlada vstaška bi lahko dobila de-
narja na posodbo pri pariških bankirjih, ka-
kor ga dobivajo na primer Karlisti od špekula-
tivnih francoskih konservativcev.

Črna gora pak je vse drugače računila:
Ona je videla, da vstanek napreduje — da
je Turške nemogoče zadušiti ga, in zarad
tega se vstanku zmirom bližala, dokler je, ka-
kor momentanno, vse gospodstvo črez njega
prevzela. Ona hoče Hercegovino za sebe imeti,
tako se vidi tukaj.

Bilo je pred 6 dnevi, ko smo mi z Mi-
čem Ljubibratićem na Grabcih taborili, in se
v drugič napravljali, malo tvrdnjavico Zlarino
zarad njene tehtnosti na trebinske cesti, z

*) Ta dopis slovenskega prostovoljca z boj šča
je sicer nekoliko zakasnil se, vendar ga priobču-
jemo. Ur.

dinamitom razrušiti. Na večer pa dojde na-
znanilo, da je Peko Pavlovič vso svojo vojsko
proti Vukoviću iz Banjan krenil, in da se i
Zimonić, Bogdan in drugi vojvodi s svojimi
vojskami Vukoviću bližajo. Dobro! mislili smo
mi tedaj, da se možemo še oni večer z njimi
zjediniti, hajdi! Ali zarad slabega vremena,
pišote in velicega snega odločili smo drug
dan jutro pot na Vuković nastopiti. In v tem
času je Ljubibratić, kateremu uže to nij do-
padalo, da se drugi vodje v njegov rajon, ne
da bi mu pred naznanili, naseljujejo, dobil
povelje, Grebce zapustiti. In to se je zgodilo.
Ljubibratić je v Dubrovnik odšel, in vsi, koji
so z njim bili, so po družih četah se razgubili.

Nam je vse jedno. Mi prostovoljci nismo
politikarji, ampak prišli smo kot vojnici slo-
bode. Vsak, koji v oslobojenje bratov pomore,
ta je brat.

Tukaj se stvari strašno hitro spremin-
jajo. Tako da — kar človek denes napiše,
več jutri ne velja. Vendar mislim, da od še-
daj če vse bolje iti, kakor pred.

O posameznih bitvah vam ne bodem pisal.
Drugih reči je pa dosti, ki jih pisati za javni
list ne morem; povedal jih bom, če me turška
kugla ne zadene in če vas obiščem še kedaj.
Do sedaj sem imel srečo in „smodniški krst“
sem uže večkrat prestal. Od kraja je čudno,
ali potlej se človek privadi.

Še nekaj o tukajšnjih slovenskih prosto-
voljcih. Jeden izmed njih Janko Štibjelj iz
Goriškega se jako vrlo obnaša, je lejtant
francoskega kapitana Barbieu, ki je povelj-
nik prostovoljske čete, kateri se je posebno
pohvalno o njem izrazil. Ali tudi drugačni so.
Neki Märzthal iz Ljubljane se je brez slovesa
od čete odtegnil in sumi se, da je k Turkom
pobegnil. Tudi necega Zalarja iz Ljubljane je
zmanjkalo in je pri Turcih v Trebinji. Kaj
porečete tacim?

Iz Kostajnice se 1. febr. „D. Ztg.“
brzjavlja: Predvčerajšnjem bojevali so se
vstaši pri Topoli proti turškim četam 2000
na številu. Včeraj do polu dne napalo je 1000
Turkov nizamov in redifov 1/4 milje od suhe
meje oddaljeno vas Dobretin, plenili so 4 hiše
masakrirali dva bosniška ubežnika, ter ranili
graničarja Gruborja. Vstaši pod Hubmajerjem
Koronom, Dukićem in Bojnovićem udarili
so združeni s tukajšnjimi mejnimi prebivalci
proti Turkom, kateri so se potem ob 4 po
polu dne nazaj pomaknili ter svoje mrtve soboj
odnesli. Vojaki in Serežanarji došli so v Do-
bretin, ko so Turki uže pobegnili.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. februarja.

Telegram, ki ga je iz *Dunaja* dobil
tukajšnji „Tgbl.“ javlja, da je Lasser odstopil
od ministerstva notranjega in prevzel pred-
sedstvo upravnega sodišča, da je njegovo
mesto zavzel Chlumetzky, a Herbst da je
postal trgovinski minister. — Naš dunajski
dopisnik, ki bi mogel o takej važnej, če prav
nič odločilnej in nikakor ne iznenadejalnej iz-
premambi podučen biti, ne telegrafuje nam
nič tacega. Tudi „Tagblatt“ je svojo vest
skril mej malotiskane dnevne novičice, torej
sam menda ne veruje prav v njeno dovršeno
istino.

Praška „Politik“ konstatira, da tisti du-
najski časniki, ki denes brez vse mere in
brez nehanja *Deutsche* slavé, so pred dese-
timi leti zvali ga zabitega, zagriženega, trdo-
vratnega. H koncu svojega članka, v katerem

dokaže, da je bil Deak leta 1848 in potem ravno tako revolucionar, kakor Košut, samo da iz parlamentarnega pota ni stopil, pravi „Politik“: „Če se na rakev Deakovo venci cesarske rodovine pokladajo in okolo stojé „in contumaciam“ na smrt obsojeni gospodje Andrassy in Ziemialkowski kot ministri: ne bi bilo res nobene logike v zgodovini, ko bi jedenkrat ideje jednega Palackega ali Smolke ne zadobile oficijalnega štoraplja.

Vnanje države.

Revolucija in zbornica v tajnih sejah posvetuje o oroženju v ojske, in sicer na zahtevo vojnega ministerstva. Nij znano, kaj je vspeh tega posvetovanja. Vsakako pak je ta novica jako imenitna.

Poznanjski „Kurier“ poroča, da je škof Ledohovski rekel, da se ne bode, kadar iz zapora pride, nikdar udal vladnej prepovedi, da niti v Poznanjskem niti v Sleziji ne bi smel bivati. Zato ostane v Torgavi zaprt.

Na **Nemščem** sedaj slepo ubogajo Bismarka. Pri posvetovanji o „Arnimovem“ paragrafu, ki ustanovljuje kazen za vsacega uradnika vnanjega ministerstva, kateri ne bi Bismarka ali njegovega naslednjaka v vsem poslušal, rekel je poslanec Treitschke ta-le za Nemce karakteristični izrek, ko je govoril za to novoto v kazenskem redu. „Mi ne moremo svetu dovolj mnogokrat dokazati, da stojimo za državnim kancelarjem (Bismarkom), ki je svetu dokazal, da je od njega ustanovljena nemška država, jedna država miru in da ostane to“. Recite to Prusi kolikokrat vam drago, vsi národi okolo in okolo vas ne verjamejo, na to „državo miru“. Zgodovina jih drugega uči.

Dopisi.

Iz Vidma naslov. Štajerskem 31. jan. [Izv. dop.] Glej jo no, kaj si pa bila Sava naša v nedeljo 30. t. m. na večer tako vesela, kaj si tako radostno ploskotaje valov svojih valila, ta večer mimo našega kraja! Ah da, odmevalo je v tvojem rahlem šumenji, kar se je gori na tvojem levem obrežji iz ženskih grl razlegalo v pesni: „pošteno veselje povsod je doma, Slovenci povsod so vesel'ga srca“ in jenjala si soboj pozdrav južnim našim bratom od moških pevcev in naročilo, ki so ti ga ti podali prepevajoči: „Teci Savo, Dravo teci, — kud-li šumiš svetu reci, da svoj národ Slovan ljubi“.

Ta večer ali prav za prav ta noč je bila kaj vredna! Imeli smo prvič igro, veselo smešnico, poslušali dve krasni pesnici peti po ženskem zboru, zadoneli so moški glasovi v četverospěvu in zboru ter igrali smo tombolo in plesali do belega rana. Srce, česar še želiš več v naših krajih! Naši diletanti-igralci so se dobro obnesli, posebno pa Milka Avsenekova, igravša dolgo in ne prav lahko nalogo gozdnarjeve rejenke izvrstno. Njen organ drugače mil in simpatičen, bil je ob prilikah ljubeznivega govora prav srčen glas, in kar je govorila, pokazala je tudi v mimiki, bila je kratko rečeno osoba, ki je vse zadovoljila. Zadovolil je pa tudi g. Tone Ferfila z zaljubljenecem. G. Slanec je skušal kolikor mogoče mirno krv starega gozdnarja sprijazniti s svojim sangviničnim temperamentom. Igralo se je tedaj prav dobro prvič slovensko v naših krajih na novem čednem odru, katerega sta kakor coprnika g. Naglič in Cvetanovič v enem tednu spravila na dan. Tu nij bilo malo dela in lep dokaz g. Nagličevega rodoljubja je to delo, katero je delujoč tudi po noči kot malar in tapecirar vpravljaj. Lepa mu hvala za to.

Pelo se je po večjem dobro, posebno so pa ženski glasovi zanimivali. Kaj hočete mo-

ški pevci, tu je huda konkurenca; popevajte kakor hočete lepo, ženski zbor vas spodriva, ker prvič dobro popeva in drugič, ker je ženski, ker so naše pevke čedne. No, pa ne smete jezni biti zaradi tega, poslušamo vas tudi radi in „žene spoštujte“ pravi pesnik, dajmo drugod prednost ženstvu, dajmo mu ga tudi tedaj, kedar se jasno in ljubo glasi iz njenih prs: slovensko deklé.

Za tombolo so videmske gospe in gospodje podarili dobitke in ta tombola je nesla kacic 70 goldinarjev. Ko uže o denarjih govorim, naj še omenim, da je čisti dohodek te veselice za šolo v Vidmu 80 gld. 89 kr. Prav lepa svota. Bilo je pa tudi prav obilo ljudij, vse sobane so bile prenapolnene in kar je tudi lepo, bil je tudi naš kmet zastopan in kakor se je videlo prav zadovoljen in vesel. Sploh se je te veselice udeležil tržan, mestjan, kmet in uradnik, ki nij tako kakor 9. januarja pri besedi v Krškem trepetal in se bal priti mej ljudi, ki akoravno prokleti Slovenci, nijso brez veselih žil.

In zraven so naši fantje kotilijon s šopki in vsem zlodjem si umislili itd. G. Štepišnik iz Celja je mostnino za vozove iz Krškega v Videm, ki so pevke vozili, prosto dal in še zraven 10 gld. poslal. Glejte, tako se da povsod 80 gld. 89 kr. za šolo spraviti in zraven uloviti vesela urica, večno pa ne živimo; tako, če imate povsod gospe kakor mi mi tu na pr. v gospej Lavrinšekovej in Šušteršičevaj, ki v svojih prostorih potrpežljivo jedna pevske, druga dramatične vaje poslušati, tudi povsod lahko napravite lepe veselice, se ve da nekaj dela je treba, pa zakaj ste mladi.

Iz Gradca 2. febr. [Izv. dop.] Imeli smo sinoči zopet prav vesel večer. Napravilo je literarno-zabavno društvo slovenskih visokošolcev „Triglav“, kakor je uže bilo v včerajšnjem listu „Slov. Naroda“ naznanjeno, svečanost našemu Vodniku na spomin. Prišlo je bilo mnogo slovanskih dijakov in družih gospodov, mej njimi tudi gg. prof. dr. Krek in dr. Ipavec. Povabljeni društvi „Hrvatska“ in „Srbadija“ prišle ste in corpore. — Saj je pa bil tudi lep program. Pevci „slovanskega pevskega društva“ so prav dobro in lepe pesni peli, — pesni, koje so nas vse tako navduševale, da nijmo prej od ploskanja jenjali, da so nam skoro vsakokrat pesen ponovili. G. Rutar nam je v svojem slavnostnem govoru na kratko pa v prav jedernatih besedah narisal Vodnikovo imenitnost za naše lepoznavsko slovstvo, ki je „prvi“ začel slovenske strune ubirati, in je tako „prvi“ začel slovensko lepoznavsko ledino orati, ter pot pripravljati poznejšim slovenskim pesnikom in pisateljem.

G. Sket je pa tako lepo na citre igral iz opere: „Lucretia di Borgia“, da smo bili skoro vsi zamaknjeni v krasne melodije, da se nobeden niti ganil nij, dokler so se strune tako mило glasile. Rokoploska pa nij bila potem skoro ne koma ne kraja, dokler nam nij g. S. še jedno zaigral.

Najbolj se je pa vsem dopala dramatična scena Bilčeve „Slovenije“. Bile so pa tudi vse tri role: Cojzova, Vodnikova in Linhartova v pravih rokah. Vsi trije gg. Klemenčič (Linhart), Juvanec (Vodnik) in Kuralt (Cojz) so se prav dobro vsega naučili in vse značajem primerno predstavljali. Zadovolila je ta dramatična scena vse tako, da so mnogi željo izrekli: naj bi se še večkrat kaj

tacega igralo in predstavljalo — in čul sem uže res, da misli odbor „Triglava“ še večkrat kaj tacega osnovati; saj je pa tudi prav in čisto po namenu društva kot „zabavnega“. Prejšnja leta smo imeli vseslovansko društvo „Slogo“ — bodi jej zemljica lehka! — ki bi bilo imelo lahko več moči, da bi nam bilo nekaj krasnih in zabavnih večerov napravilo — a kljubu vseslovanskemu značaju, kder bi bili lahko tudi Srbi in Hrvati sodelovali, vendar nij „Sloga“ nikoli nam tako veselih večerov napravila, kakor uže sedaj dvakrat naš mladi „Triglav“. Vsak je rekel, da se še nij v nobenem društvu tukaj v Gradci tako dobro zabaval, kakor baš pri prvem javnem občnem zboru in pa sedaj pri drugem. Za to je pa tudi uže toliko dijakov k društvu pristopilo, kakor jih še nobeno dijaško društvo tukaj štelo nij; sedaj jih je uže okoli 50, in še vedno se novi oglašajo. Tudi lepo knjižnico bode kmalu naše društvo imelo, ker mu je prejšnje društvo slovanskih tehnikov „Vendija“ svojo knjižnico v dar poklonilo, — knjižnico, ki broji okoli 350 knjig raznega sodržaja v nemškem, francoskem, ruskem slovenskem in družih slovanskih jezikih.

Da se društvo jedenkrat na krepke noge postavi, mislijo se potem pravila tako prenarediti, da bodo tudi nedijaki imeli pristop k društvu, vsaj kot izvanredni udje. In to se bode gotovo zgodilo, ako bode odbor tudi z naprej tako marljivo deloval, kakor do sedaj; ker misli nam kmalu zopet „veseli večer“ napraviti. Tako bode naše društvo celo „čitalnico“ nadomestovalo, koje tukaj pogrešamo! —k.—

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Iz Dunaja 4. febr. „Deutsche Zeitung“ denes javlja iz Kostajnice, da je Hubmajer bil od avstrijskih vojakov prijet in on ter 40 njegovih mož razorožen, ter v zapor deján. (Ker se ondan novica iste „D. Z.“ o Hubmajerjev smrti nij obistinila, smemo pričakovati, da je ta novica izšla iz prenagljene govorice; vendar mogoče je, da je istinita. Ur.)

Domače stvari.

— (Tiskovna pravda.) Urednik „Slovenskega Naroda“ J. Jurčič in faktor „národne tiskarne“ M. Armič sta imela včeraj pred deželno sodnijo kot drugo instanco v prestopkih tožena od državnega pravdnika zaradi znanega hrvatskega citata obravnavanje, pri katerem sta bila nekriva izpoznana. Oba sta bila brez zagovornika k obravnavi prišla.

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo 6. t. m. se bode prvič predstavljala Rosenova gluma v treh dejanjih „Satan“, katera ima polno interesantnih zapletov. Ponavljala se pa bode burka v enem dejanji s petjem „Hišina“, ki je prvič v obče dopala.

— („Vrtec.“) Druga „Vrtčeva“ številka za mesec februar je prišla na svitlo in je prinesla našej malej slovenskej mladini mnogo lepega in podučnega gradiva. Obsežek temu listu je: Moja molitev, pesen od Lujze Pesjakove; Brézova šibica, povest od V. Eržena; Žid Mousa in Turek Mustafa, od F. Rupa; Kitajsko in Kitajci (s.p.očtoba) od J. T.; Na bratovem grobu, pesen od Ane Križmanove; Red v naravi, spisal Jos. Kaiba; Na večer, pesen zlož. Mladinoljub; — Male pripovedke: Spoštuj starost; Uboga pesterna; Neusmiljene igre; Jarnejček pripoveduje, kako je v šoli; Lákoma miš (basen). — Koledarja vam nij treba, spis od M. Č. — Prirodopisno naroznansko polje opisuje kače z dvema podo-

bama. — Razne stvari naštevajo slovensko časopisje, potem se vrste, kratkočasnice, narodne uganke in druge drobnosti. Listu je priložena muzikalna priloga z dvema napevoma: „Molitev“ in „Solska pesen“ obe uglašbil Avg. Leban. — Mi želimo, da bi se „Vrtec“ mej slovenskimi otroci povsod razširil.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na žilicah, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprice-

val zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spricevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, praga profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofje Castle Stuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošilja na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spricevalov.

Spricevalo št. 73.670.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Trešlo je uže sedem mesecev, odbar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih i čutničnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprežilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesscière prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalesscière popolnoma zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno hrano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner,

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapelj, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati,

tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutnic, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesscière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem moju društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvalečnosti in popoignega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

V plehastih puščicah po pol funta 1 gold, 50 kr., 1 funt 2 gold, 50 kr., 2 funta 4 gold, 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalesscière-Biscuits v puščicah in tabletah za 12 tas 1 gold, 50 kr., 24 tas 2 gold, 50 kr., 48 tas 4 gold, 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Fahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodanu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschju, v Zadru pri Androviču. (316)

Tužci.

4. februarja:

Pri Stonu: Bregar iz Višnje gore. — Waida iz Ribnice. — Trtnik iz Postojne. — Globočnik iz Dunaja. — Forlani iz Trsta. — Tritland iz Draždanj. — Drechsler iz Trsta.

Pri Mailö: Oberländer iz Dunaja. — Tiroler iz Kočevja. — Unger iz Dunaja. — Nimptsch iz Grada. — Just, Südersdorf, Steinmeck, Korec, Bohač iz Dunaja.

Pri Zamorec: Filepič iz Loke.

Dunajska borza 4. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68	gl	65	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73		70	
1860 drž. posojilo	111			
Akcije narodne banke	873			
Kreditne akcije	182			
London	114		45	
Napol.	9		18	
C. k. cekini	5		40 1/2	
Srebro	103		50	

Lekarna Piccoli.

„K angelju“

v Ljubljani.

Aparati za samo-brizganje, pasovi za počene, uretralne in maternične brizgaje.

Menoti-Pastilje (ki so na dunajske svetovne izložbi 1873 dobile darilo). Te pastilje čudovito delajo proti prehlajenju in krču, kakor proti kašlju, jetiki, ki se še le začnjo, proti hripi, boleznim na pljučih in v grlu, in proti vsakovrstnem kašlju, tudi kroničnem. Škatljica velja 75 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega leka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lek uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepiral, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Pravi sajdlincev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold, 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človestvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadib, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Rajzevi pulver, beli in rudečkast. Izključljivo iz vegetabilčnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvirno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlučen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr. (132—186)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Mej mnogimi anonci, posebno za ure in zlato blago je mnogo taci, ki prebivalec po deželi samo svari. Vsak naj bode svarjen za svojo lastno korist pred kupovanjem, kjer firma prodajalec ne garantira zadostno. Vse ure in drugo zlato blago, katero kdo pri meni kupi, izmenjam mu po volji vsak čas, ali pa tudi nazaj sprejem, to je dokaz najostreje soliditete!

Neverjetno, pa resnično!

Za 10 in 12 gl. prava angleška, srebrna cilindar ura s primerno verižico in medailonom, etuijem, ključkom in petletnim garancijnim listom in po vrhu še jedno rezervno steklo za uro. Ravno iste krono-časomerne ure fino ognjo-pozlačene samo gl. 12,50.

Samo 18 ali 25 gl. prava angleška srebrna anker-ura, savoneta z dvojnimi pokrovom, fino izrezana poleg tudi še verižica in garancijni list.

Samo 13 gl. prava angleška srebrna in ognjo-pozlačena kronometer-ura z verižico vred, z usnjatim etuijem in garancijnim listom.

Samo 16 ali 17 gl. prava angleška Prince of Wales-remontir-ura, najmočnejšega kalibra s kristalnim steklom.

Samo 14 ali 17 gl. prav mala ura za dame iz pravega srebra in ognjo-pozlačena, poleg vratna verižica in garancijni list.

Samo 20 gl. prava angleška fino ognjo-pozlačena srebrna kronometer-ura z dvojnimi plaščem, fino emailirana, poleg tudi še fina verižica, medailon in garancijni list.

Samo 18 ali 20 in 25 gl. najfinejša srebrna prava angleška anker-ura na 16 rubinov poleg verižica, medailon, usnjati etui in garancijni list.

Samo 20 in 25 gl. srebrna remontir-ura brez ključka za naviti, poleg verižica in medailon.

Samo 40, 50 in 60 gl. zlate ura za dame z dijamanti.

Samo 30, 35 in 40 gl. prava angleška srebrna remontir-ura z dvojnimi plaščem, garantirana in patentirana.

Samo 23, 25, 27 gl. zlate ura za dame z verižico, medailonom in garancijnim listom.

Samo 35, 45, 50 gl. prava angleška zlate anker-ura s kristalnim steklom.

Samo 60, 75, 100 gl. fina zlate remontir-ura s kristalnim steklom. 105 in 115 gl. z dvojnimi plaščem.

Samo 200—300 gl. pravi angleški kronometer z remontirnim dvojnimi plaščem in kristalnim steklom.

Razun tega pak še vsake vrste drugod od kakega drugega anoncirane ure in gotovo cenejši.

Atelier za popravljanje.

Stare ure, dostakrat preljudi družbinski spomeniki popravljajo se, ter onove. Cene popravljaja s petletno garancijo: gl. 1,50, 3, 5 do 10 gl.

Zlatnina.

Od c. kr. kovničnega urada na Dunaji kot pravo izkušeno.

Prstani.

Prstani za dame gl. 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15. Prstani s pečatnikom za gospode gl. 8, 10, 11, 12 do 20. Poročni prstani gl. 5, 6, 7, 8.

Zlate verižice za ure.

Verižice, kratke s ključkom gl. 1, 20, 25, 30, 35 do 80 v vsakej obliki. Verižice, dolge z gladkim ali facijoniranim pahačem z biseri gl. 28, 30, 35, 40, 50, 55, 60, 65, 70, 80 do 150.

Zlati medalloni

za gospode in dame.

S pravimi kamenji gl. 14, 16, 18, 20, 24, 30, 35, 40, 45, 50.

Zlate garniture.

Brože in uhani gl. 18, 20, 24, 30, 35, 40. S pravimi kamenji ali biseri gl. 36, 40, 45, 50 do 200. Z dijamanti in brilanti gl. 60, 80, 90, 100 do 200.

Zlati uhani.

Lečneči za otroke gl. 1,25, 1,50, 1,75, 2, 3 se ali brez kamenjček. Uhani, dolgi ali okrogli se ali brez kinča, gladki ali pa se pravim kamenjčkom ali pa v obliki sulice gl. 12, 15, 18, 20 do 30. Boutoni z dijamanti ali brilanti gl. 50, 55, 90, 100 do 500.

Zlate gumbes za kemisete in manšete.

Z dragocenimi kamenjčki gl. 6, 7, 8, 10, 12, 14, 18, 20.

Zlate brože.

Enojne najnovejše oblike gl. 12, 15, 20 do 25. S slikami gl. 12, 15, 16 do 40.

Zlati križci.

gl. 6, 7, 8, 9, 10, 12. Se biseri ali dragocenimi kamenjčki gl. 8, 9, 10, 12 do 25.

Zlate prsne igle.

V različnih oblikah, Jokey, Sport itd. od gl. 5 do 30. Se dragocenimi kamenjčki od gl. 5 do 30. Se brilanti gl. 15 do 150.

Zlati brazleti.

Gladki obročki, različne širokosti gl. 18, 20, 26, 30 do 60. Se pravim kamenjčkom ali biseri gl. 30, 36, 40, 50 do 80. Se brilanti od gl. 80 do 500.

Pismena naročila

izvrše se v 24 urah proti poštnem povzetku ali pripošiljati novcev. Na zahtevanje razpošiljajo se tudi ure in zlatnina proti poštnem povzetku za izbiranje, ter se za neobdržano vrača denar nazaj.

Moje cene so vedno nižje, kakor najnižje povsod, ter zahtevam dobička le sedanjemu času primerno.

Vsi, kateri želé nove ure in zlatnino naročiti, Vsi, kateri stare ure ali staro zlatnino za novo izmenjati želé, se uljudno prosijo, da se obrnejo na mojo firmo. (26—2)

Philipp Fromm,

fabrikant ur in zlatnine,

Rothenthurmstrasse št. 9, nasproti Wollzeile, DUNAJ.

Naj se ne pozabi naslov.